

כנרת רובינשטיין

סינקדוכה זוגית

היה קשה כי מקסי היתה מאוד לא יציבה וכל הזמן החליקה לי מהידיים. אבל אי אפשר להאשים אותה. ודאי הרגישה מוזר להימצא בבת אחת לבד לאחר שנים שבהן התהלכה בזוג וקפצה בזוג וחצתה כבישים בזוג ודילגה בתיאום חמקני מושלם מעל גושי קקי ברחוב. גם כשסוף סוף הצלחתי לאחוז בה ולצחצח אותה טוב עם סבון בעל עוצמה ריחנית כפולה

זה לא מחה לגמרי את עקבות הריח ואני צבטתי אותה בשעה שניגבתי אותה ומרחתי עליה קרם לחות חושני, "מה יהיה? מה עם קצת התחשבות, מקסי? את לא לבד. אל תשכחי שאת חיה עם עוד בן אדם איתך. אני רוצה לראות אותך משתדלת. אפילו קצת."

לפני שהסתלק לי ולמקס היה עסק ביתי משותף לייצור בובות תיאטרון. "בית הבובות" קראנו לו. הקמנו אותו כדי להחזיר את המשכנתה שלקחנו. היינו צריכים לשלם ארבעת אלפים לשלושים שנה בשביל שדירת המאה עשרים עם מרפסת השמש הדרומית, חדר השירות והמזווה תהפוך בסופו של דבר להיות שלנו.

מקס היה מכין להן את הגוף. תוחב חומר מילוי לתוך גרבוני ניילון ישנים ותופר את האיברים בסבלנות. גפיים לאגן, זרועות לחזה, ראש לצוואר. הוא באמת היה מומחה בזה. ידע איך לשוות לגוף הספוגי, הנרפה, מראה אמיתי וזקוף של ילדים עם פיקת ברכיים, בטן בולטת וקשת בגב. אני הייתי אחראית לראש ולפנים. תפרתי להן אוזניים ואפים סולדים ושערות ג'ינג'יות מחוט צמר כתום.

את העיניים עיצבתי מכפתורים כחולים, חומים או ירוקים. כשהיה לי מצב רוח טוב, תפרתי כובע מצחייה לבנים ומטפחת אדומה משובצת לבנות. לתווי הפנים הקדשתי זמן רב. ציירתי אותם בצבעים עמידים מיוחדים, סומק אדמדם בלחיים. שפתי בורדו בוהקות, קשתות גבות בהירות. הפנים שיצרתי היו תמיד סימטריים וחייכניים עם גומות חן משני הצדדים, בדיוק בשקע שבין קו הלסת לעצמות הלחיים. לא בצלמנו בדאנו אותם. לא צלע מצלענו אבל בזיעה מזיעתנו. בכל בובה הפחנו חיים באהבה.

עם הבנות הבובות השתדלתי במיוחד. שרטטתי את תווי פניהן בעדינות ובריכוז שלא לפספס ולא להרוג מהמידות והמרחקים המקובלים בין המצח לעיניים, בין העיניים ובין האף לשפתיים. לא רציתי בובות מתוסבכות. אף שמקס העיר לי ובצדק, שבכל מקרה, גם אם תציירי אותן הכי יפות שיש, גם אז הן לא יהיו מרוצות מעצמן. לאחר שנים ישלימו במורת רוח כנועה עם מראן, אבל אז כבר יהיה מאוחר מדי.

הנן יאבד. הן יהיו בלויות ומרופטות ויישענו על תפארת זיכרון העבר שישמש להן נחמה: נכון שפעם הייתי יפה? כמו בובה הייתי. את זוכרת את העור החלק שהיה לי ואת המותניים הצרים? כולם ברחוב היו מסובבים אחרי את הראש. לא היה אחד שעבר מולי ולא סובב אחרי את הראש.

בהתחלה "בית הבובות" היה עסק זעיר. קיבלנו מעט הזמנות ממוקדות מתיאטראות או מחברות הפקה. היו לנו כמה שבועות להכין בובה אחת והשקענו בה את כל כולנו, שנינו ביחד. והיה לנו הווי.

היינו שומעים מוזיקה קלאסית מרגיעה כדי שהבובות יקרמו חיים בסביבה רגועה ומשתעשעים בחדוות הורים שאולה, שהנה לבובה החדשה יש רגלי איקס בדיוק כמו לך, ולאחיה הגדול גומת חן דומה לשלך. וצבע השיער של הקטנה הוא בדיוק צבע הדבש שהיה לך כשהיית קטנה. אי אפשר לפספס שאתן אמא ובת.

הענקנו להן שמות וכינויי חיבה, בדינו להן סיפור חיים ותכונות

בתור מתנת פרידה קיבלתי את הרגל שלו. שיהיה לך מה לחבק בלילה, הוא הציע בהתחשבות. ואני מיד הסכמתי כי באמת הייתי זקוקה לחום. לקבל ממנו עוד איברים, זה היה בלתי הגיוני. כמה אפשר לדרוש ממי שאת מגרשת מבינתך. הרגל היתה רגל גברית רגילה. מחוספסת בתלתלים כהים ומשורגת בשרירי כדורגלן לשעבר.

הוא הסביר לי פעם שככה זה בנים. כשאתן חולמות להיות יפות ומלכות יופי, אנחנו חולמים להיות שחקני כדורגל. כשאתן מורטות גבות ומרעיבות את עצמכן לדעת, אנחנו קורעים את עצמנו על המגרש בתקווה שאיזה מאמן יזהה אותנו בתור אלי אוחנה הבא, יסיע אותנו בלימוזינה למשרדים המפוארים שלו ויחתים אותנו על חוזה לשבע שנים. אבל אצלנו, הייתי מנסה לחשוף עוד טפה, אצלנו זה לעולם לא נגמר ולא ייגמר, הרצון הזה להיות יפה. גם כשאת רחוקה מלהיות יפה. גם כשאת עולה עשרים קילוגרמים בהיריון ופנייך נפוחות ואפך צבה. גם כשאת בת שבעים וסנטרך מדולדל כמו צוואר תרנגולת וסביב עינייך נפערם קמטים מכתשיים, גם אז את מורחת על עורך סרומים וקרמים ומסתירה את הקמילה במייק אפ וזוקפת את ראשך, כמתעלמת.

הוא לא ידע מה לומר, אז שתק. דווקא הערכת את שתיקותיו. שתיקותיו היו חכמות בעיני אף שלעולם לא ידעתי אם באמת הקשיב לי או עשה עצמו מקשיב ובעצם מה זה חשוב. כל המילים שהחלפנו בינינו התערבבו בדבק המגע והטרפנטין שבחדר העבודה שלנו וזמן התאדו להם מהחלון החוצה.

היום אני זוכרת רק מעט מאוד מדברים שאמר לי ומהסיפורים שסיפר לי. גם הוא לא זכר ממני הרבה.

לקראת הסוף הוא שכח גם את שם החיבה שלי והיה קורא לי בקיצור א', חושש להשחית זמן יקר בהיזכרויות חסרות משמעות בסדר היום הצפוף שלנו. אני דווקא זוכרת את שמו. מקס.

מקסי, קראתי בחיבה לרגל שהעניק לי. בלילה לפני השינה מוללתי תלתל מסולסל אחד שלה והפצתתי בה, "נו, מקסי, את באה לישון? אני לא יודעת מה איתך, אבל אני מתה מעייפות." בלי להכות לאישורה, הרמתי אותה בורועותי, השכבתי אותה במיטה, כיסיתי אותה בשמיכה וחיממתי בה את כפות רגלי הקפואות.

מקסי הלכה והתייבשה מיום ליום. הוראות איך לטפל בה הוא לא השאיר לי ואני התייבשתי להתקשר אליו ולשאול. ניסיתי לשמר את חיוניותה וטיפלתי בה כפי שמתפללים בוד פרחים. הכנסתי אותה לגיגית מים עמוקה ולתוכה שפכתי אקונומיקה ופזרתי סוכר. זה אמנם האט את ההתייבשות של העור שהחל להתקלף ולנשור, אבל לא עצר אותה לגמרי והעמיד אותי בפני בעיה חדשה, חמורה לא פחות - הסרחון. כל ערב נאלצתי לשפשף היטב את מקסי באמבטיה לנסות ולהסיר ממנה את החריפות הלימונית של האקונומיקה. זה

אופי ושתלנו בגופן סימנים; נקודות חן בפנים הירך, כתם לידה סמוך לטבור או תנוך אוזן מחוברת כדי שאם נתקל בהן בעתיד נוכל לזהות בקלות את פרי יצירתנו. אף שאחרי שנפטרנו מהן לעולם לא נתקלנו בהן שוב. להצגות הרי לא היה לנו זמן ללכת. מדי פעם דרשנו בשלומן בתיווכם של אחרים והתעניינו איך הן מגלמות את תפקידן. אם הן שחקניות טובות ואם כבשו את לב הקהל.

היה בזה יתרון ברור. גידולן היה מהיר וחד-פעמי. השקענו בהן השקעה מרוכזת ואז שילחנו אותן לדרכן. הן לא היו חוזרות לרטון בסלוננו שתסבכנו אותן ודפקנו להן את החיים: את עם ההיסטריה שלך ואתה עם הפדנטיות שלך. דורשות מאיתנו תשלום שבועי לפסיכולוג כדי לנסות ולהתגבר על משקעי ילדות ותסביכים אדיפאליים לא פתורים שמונעים מהן לתפקד כמו כל אדם נורמלי. שמנו הטוב הופץ רבים וכך קרה שלקראת הסתיו של שנה שעברה הוצפנו בהזמנות. היינו צריכים לעבור מקצב של בובה בשבוע לקצב של בובה ביום. לא היתה לנו ברירה אלא להפסיק לייצר בובות מבר ולעבור לייצר בובות מעץ. קנינו חלקי עץ גולמיים מנגרייה. כדור ראש, צוואר גילי, משולשי ירכיים ומקלות זרועות. הכל הגיע מפורק ואנחנו היינו צריכים לחבר. לנסר אותם לפי המידות הרצויות, להבריג מפרקים זה לזה, להדביק תוספות ולצייר תווי פנים.

בערך באותה תקופה חלה ההתדרדרות ביני לבין מקס. לאט לאט הפסקנו לדבר על עניינים שלא קשורים לייצור הבובות. שנינו חשבנו שאם נעבוד בשתיקה ללא הסחות דעת, נגמור את העבודה יותר מהר ואז, בערב, נוכל סוף סוף נוכל להתפנות ואולי לצאת קצת מהחדר המחניק האפוף שבבי נסורת, לטייל בחוף ולשאוף אוויר ברחובות שכונת הקוטג'ים הקטנה שנשקפה מבעד לחלון חדר העבודה שלנו.

אבל מעולם לא הצלחנו לסיים את כל העבודה שלנו בזמן ומקס אמר שאנחנו צריכים להודות על ברכת פרנסתנו הטובה והשופעת. הסכמתי איתו. יותר בובות פירושו יותר כסף. יותר כסף פירושו שיכולנו לגמור את המשכנתה בעשרים שנה, עשר שנים פחות מהמתוכנן. הקצב המטורף של העבודה עתיד היה לחסוך לנו עשר שנים תמימות מהחיים. כל דקה הפכה להיות חשובה. כל דקה היתה חיסכון עתידי של זמן.

מקס התחיל לקרוא לי א'. פנינו זה לזה בעיקר בדרישות וציוויים. תשייפי קצת את הכתפיים. את העיניים תדביק שוב, קצת יותר חזק. המרפק פה מאוד רופף. תחזק אותו לזרוע. מה עם ריסים, את לא מציירת לו ריסים? כשאחד מאיתנו נרדם שמוט על שולחן העבודה, השני ניער אותו בצעקות ובאימים וזה קרה פעמים תכופות ביום העבודה בן השש-עשרה שעות שלנו.

מקס הציע לשדרג את שמו של העסק מ"בית הבובות" ל"מפעל הבובות הביתי". לא הבנתי אם הוא רציני או ציני כי באותו זמן הפסקתי להבין אותו או לנסות לטרוח להבין אותו והייתי ממשכה בעבודתי בארשת תומה הממאנת לאבד את ריכוזה בדיוק כפי שהוא המשיך בשלו, כשאני ניסיתי להתייעץ איתו והוא עשה עצמו לא שומע כי סירב בתוקף לבובות דקות יקרות על שטויות שלא מקדמות אותנו לשום מקום.

בלילות כשיצאנו מחדר העבודה שתמיד התעופפו בו גזרי עץ ועמד בו ריח דבק חריף וחמיצות זיעה, כבר לא היה לנו כוח לדבר. רק לשתוק רצינו ונשכבנו על המיטה הזוגית תשושים ומתוחים לקראת עוד יום עבודה שיבוא למחרת. בחורף עוד התכרבלנו זה בגופו של זה, מתחממים מהקור שהודחל דרך חלונות הבית ונאגר בקירותיו

העבים. התחפרתי בשקע בית השחי שלו והצמדתי את כפות הרגליים שלי לרגליו. גם הוא היה לפעמים מסתובב לעברי בתנוחת כפית וחופן את שדי החמימים.

בתחילת האביב העבודה הפכה להיות קשה יותר. התיאטרון המרכזי שאיתו עבדנו, רצה את הבובות שלנו אבל ביקש לאחסן אותן אצלנו בדירה עד שיבואו לקחת את עשרות הבובות בקנייה מרוכזת. אין טעם שבכל פעם נבוא לקחת בובה אחת או שתיים, הם הסבירו, ואנחנו הסכמנו אף שלא היה לנו יותר מקום בחדר העבודה ונאלצנו לאחסן בובות בכל החדרים בבית.

בכל חור בדירת המאה-עשרים עם המרפסת והמזווה, היו בובות. על הספה בסלון, מעל המקרר, בתוך התנור, בבידום מעל המקלחת, על מדפי הספרים ואפילו בחדר השירותים. עשרות בובות לנו במיטה הזוגית שלנו והפרידו בינינו. לא הצלחנו יותר לגעת אחד בשני. רק כפות הרגליים שלנו הצליחו לרפרף לעתים רחוקות זו בזו, כמכרים רחוקים המסתפקים בהנפת יד סמלית משני עברי רחוב סואן.

מקס שהיה קצת קלסטרופובי התעצבן מכך שהוא כבר לא יכול לעשות שום דבר בבית הזה בלי שאיזה חיוך קפוא של בובה יבצבץ לו בחשכה. הרגעתי אותו ואמרתי שמדובר בתקופה זמנית שתחלוף. אוטוטו הם יאספו את הבובות והבית יתפנה ויתרוקן. אוטוטו זה יקרה, ואנחנו נצחק מכל התקופה הזו.

אבל זה לא קרה כל כך מהר. התיאטרון שילם מראש על הבובות אבל ביקש מאיתנו עוד סבלנות ועוד התחשבות. הם היו הלקוחות הצודקים שלנו והתחננו שנמשיך לאחסן אותן אצלנו עד אחרי החג. אחרי החג, הבטיחה המזכירה שנשמעה משויפת ציפורניים וצבועת שיער - ניקח הכל.

החמסינים הקדימו השנה והופיעו כבר באביב. הם ייבשו בתוך שבועות את הפריחה בטבע, כך סיפרו לנו החברים היחידים שעוד נשארו לנו. הנוריות, התלתנים והחרדלים מתו. הגידולים קמלו והצהיבו. מה אתם אומרים? התפלא מקס בטלפון ואמר שהוא מיד הולך לבדוק ולראות תמונות טבע באינטרנט. מעט חברים עוד טרחו להתקשר והוכיחו אותנו והזהירו - שאם לא נשמע לעצתם ונמשיך להרוס את חיינו במו ידינו - אין להם יותר מה לומר לנו. וזה לא הקטנוניות שמדברת מגרונם. לא, בכלל לא. על זה הם כבר בכלל לא מדברים.

הם לא מזכירים את זה שכבר תקופה לא טיילנו איתם בשבתות ולא טרחנו לבוא איתם לאירועים, לחנוכת בית ולבר מצווה של הבן, על זה הם בכלל כבר לא רוצים לדבר. מה שבאמת מעניין אותם עכשיו זה הדאגה הכנה לשלומנו. מקס הסכים איתם וחשב שקיבינימט אנחנו צריכים לצאת לחופשת התרעננות קצרה ולהשאיר הכל ככה כמו שהוא. שום דבר לא יבחה. אבל אני התעקשתי דווקא לסיים את כל המשימות שלנו ולא להרפות. הכי פשוט זה להרפות, הסברתי לו.

העצבנות ניכרה בפניו של מקס. עין ימין שלו החלה לקפוץ בלי שליטה, הידיים שלו רעדו. הוא נחתך מהמסור ואצבעותיו, דרך קבע, שתתו דם. הוא התקשה להתרכז ולעתים קרובות נשמש ראשו מעייפות על שולחן העבודה, שלולית רוק ניגרה מפיו הפעור. "מה קורה איתך מקס", שאלתי. הוא נייער בבהלה ולא ענה. מצמוץ העין שלו הלך וגבר מיום ליום והוא לא טרח לנקות את שלוליות הדם שהכתימו את בגדיו ואת הרצפה בכתמים אדומים כהים.

ערב אחד איימתי עליו שאם ימשיך ככה אאלץ לפטר אותו כי כרגע שום תועלת הוא לא מביא, רק נזקים.

מקס הזדקף בבת אחת על הכיסא: "בבקשה תפטרי אותי, א'." "אתה בטוח?" שאלתי. "כן", הנהן מקס ואני הסכמתי. "מהראשון בחודש

פרסים ראשון

הראשון שלי

זה הראשון שלי
 כל הדרך עשינו עד אליך
 בשדרה, המשכנו כמו שאמרתי.
 עד הפנה עם הפנסים
 והצללים הלבנים.
 היה חשוף אז לא המשכנו
 לעלות, בעצם התחלנו לרדת
 ברחוב הנגדי, נגד כוון התנועה
 נגד הפל.

זה היה הראשון
 ואחריו היו עוד עשרות
 כלם מרפדים ויפים
 לכלם נתתי שמות
 שהיו קצת אנושיים,
 הכסאות...

מגרש משחקים

אם הייתי מגרש משחקים
 ואני בכלל לא משחק
 אני הצופה.
 אני גם לא הצופה
 אני השותק.
 וכלם אומרים לי הי אתה, תגיד משהו.
 והנוכחות שלהם רק מוציאה אותי מהכלים.
 אז אני כבר לא מגרש משחקים.
 אולי אני פסל, פסל לגוי, מבזלת כבדה וחרבוני של יונים
 וכלם רוכבים עלי
 ואני יצוק, נטוע, בלתי שביר חחח (הצחיקו אותי).
 בלתי שביר לנצח, כמה זמן נמשך נצח?
 עד שהוא נשבר.
 ואני רק גובה, וגובה, שהנפילה תהיה חזקה.
 אז אני עגלה סוחבת.

"יפה נוף"

שיקום אדם.
 על השביל, בדרך נוף חיי.
 מום גופו וצבעיו.
 במכונת שקום טבעית,
 שזוחלת אל רצונה.

נוף חיי - הם:
 ארבעה קירות, פנה עגלה לשבת.
 תמונה אחת ממסגרת.
 במקרה רב השפע
 וחלון פתוח לכל הרוחות.

לא מבין את עצמי.
 ובטח שלא את כלם.
 תאוה זה צרף.
 וספוק זה כח (כביכול).
 אז יצאו לי העינים
 ולא אוסיף עוד מלה...

מתוך הספר פתיים (שירים ותצלומים)
 שרואה אור בספרי 'עתון 77'

לרגל את השערות ובחורף לגרוב לה גרב או להלביש אותה בגטקסס.
 הוא גם הזכיר שהיא מתקפלת, נוחה לאחסון ורגילה לדחיפות
 ולבעיטות.

רציתי לשאול אותו אם מקסי, לדעתו, זה שם שיכול להתאים לרגל
 כל כך גברית אך גבו השפוף נעלם במהירות בחדר המדרגות אף
 שדידה בקושי על רגל אחת. רציתי לומר לו עוד משהו, אבל כמה
 עוד אפשר לדרוש.

כנרת רובינשטיין סיימה לכתוב רומן ביכורים

הבא, אתה מפוטר ומגורש מדירת המאה עשרים.
 "תודה", חייך אלי מקס. "אפשר אולי להקדים קצת?"
 כבר למחרת בבוקר הוא חתך בשבילי את רגל שמאל. בגלל העבודה
 המאומצת הוא רזה וגופו נחלש מאוד והוא הצליח לנסר את מפרק
 הירך ולתלוש משם את הרגל בקלות. בלי דימום, בלי כאב ובלי
 צורך לתפור את הקרע שהתאחה במהירות.
 לקחת משהו ממני או מ"בית הבובות" הוא סירב בכל תוקף. על
 מפתן הדלת הוא הסביר בנחמדות שאם חם לי מדי בקיץ אפשר לגלח